

..... Σ Η Μ Α

Ο.-

Ἀκοῦτε τῇ λαογραφικῇ μας ἐκπομπῇ " Ποντιακοὶ ἀντίλαλοι ", πού γράφει καί ἐπιμελεῖται ὁ συνεργάτης μας Στάθης Εὐσταθιάδης.

Μουσικὴ ἐπιμέλεια Ἡρακλῆ Κοκοζίδη.

..... τὸ σῆμα σβῆνει.....

Ο.-

Γιὰ τὸ δεσμό πενθεράς καί νύφης θά σᾶς μιλήσωμε σήμερα, φίλοι ἀκροαταί, ἔτσι ὅπως διαμορφώθηκε ἀπὸ τὰ μακρόχρονια ἔθιμα καί πού ὁ Ποντιακὸς λαὸς βρῖσκει τὴν εὐκαιρία, νὰ τραγουδᾷ τοῦτο τὸ δεσμό, τίς σχέσεις ἀνάμεσα στὴν πενθερά καί στὴ νύφη.

Ἀποτελεῖ συνείδηση τοῦ Ποντιακοῦ λαοῦ, ὅτι ἡ κόρη, πού ἀφήνει τὸ πατρικὸ τῆς σπίτι, γιὰ νὰ γίνῃ νύφη σὲ ἓνα ἄλλο σπίτι, δέν ζῇ στὸ νέο τῆς περιβάλλον σάν ξένη. Ἡ νύφη ἀποτελεῖ μέλος τῆς οἰκογένειας τοῦ πενθεροῦ τῆς, θεωρεῖται γνήσιο τέκνο αὐτῆς. Ὁ πενθερὸς τῆς εἶναι πατέρας τῆς καί εἶναι μάνα τῆς, ἡ μάνα τοῦ ἀνδρός τῆς. Μᾶς τὸ λέει τὸ χαρακτηριστικὸ τραγούδι τοῦ γάμου.

..... Λ Υ Ρ Α

Ἀφῇ κόρη τὸν κύρη σου καί ποῖσον ἄλλον κύρη,
τῇ μάνα σου καί ποῖσον ἄλλεν μάναν κλπ.

..... ΛΥΡΑ-ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Ο.-

Ὅταν συνέβαινε, ἡ κόρη, πού παντρευόταν, νὰ εἶναι ὀρφανή καί πρό παντός ὀρφανή ἀπὸ μητέρα καί θά ἔπαιρνε ἄνδρα μέ γονεῖς, τότε ὁ Ποντιακὸς λαὸς αἰσθανόταν μιὰ ἀνακούφιση στὴν ψυχὴ του - τὸ καὶμένο τὸ ὀρφανό, ἐπὶ τέλους θά γνωρίσῃ κι' αὐτὸ μάνα καί πατέρα, πρό παντός μάνα. Μιὰ καλή πενθερά εἶναι, ὅπως καί ἡ μάνα, μπορεῖ νὰ δώσῃ στὴ νύφη τῆς τὴ χαρὰ καί τὴν εὐτυχία, πού δέν τίς εἶχε πρὶν, ἀφοῦ δέν εἶχε μάνα.

..... Λ Υ Ρ Α

Ὁρφάνια, ὀρφάνια ἄς σὸν κύρ' κι' ἄς σὴν μάναν,
ὀρφάνια ἐτύλιν σὴ γούλα μ' ἄμον ράμαν.

..... ΛΥΡΑ-ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Ο.-

Στὸ ὁλόουθο δίστιχο, τὸ ἐρωτευμένο παλληκαρι δέν ἔχει μάνα. Ξέρει, τὸ πόσο μεγάλη ἔλλειψη εἶναι μέσα στὸ σπίτι ἡ ἀπουσία τῆς μάνας. Τὸ ὀρφανό, ἀπὸ μάνα, παλληκαρι φοβᾶται, μήπως ἡ κόρη, πού ἀγαπᾷ, σπάσῃ τὸ δεσμό τοῦ ἔρωτα, πού ἔχουν, μόνο καί μόνο γιὰτὶ δέν ἔχει μάνα.

Μέ τό, νά είμαι ὀρφανός μέ τό νά κ'έχω μάνα,
ἀρνί μ'θά πεσλαεύω σε μέ τῇ πουλί τό γάλαν.

Παρατηροῦμε, ὅτι τό παλληναρι ἔχει βαθειά συναίσθηση τοῦ μεγάλου κενού στό σπιτικό του, ἡ ἔλλειψη μάνας - πού αὐτό ἔχει τόσο ἐπίδραση στό γεγονός, ἂν θά πάρη τήν ἀπόφαση ἡ κόρη, νά γίνη νύφη σέ σπίτι, ὅπου δέν θά ἔχη πενθερά, δέν θά ἔχη μάνα. Καί ὁ νόθος τῆς ὑπόσχεται, πώς αὐτός θά τῆς εἶναι ὄχι μονάχα ἀντρας, μᾶ καί μάνα, τοῦ πουλιοῦ τό γάλα θά τῆς φέρη.

Τόσο ἡ διστακτικότητα τῆς κόρης, νά γίνη νύφη σέ σπίτι, ὅπου δέν ὑπάρχει πενθερά - μάνα, ὅσο καί ἡ μεγάλη ὑπόσχεση τοῦ ὀρφανοῦ, ἀπό μάνα, παλληναριοῦ, ὅτι θά ἀναπληρώσῃ τό κενόν, προδίδουν στό βάθος τῆ βαθειά πίστη τοῦ Ποντιακοῦ λαοῦ στήν οἰκογένεια, στή θεμέλιωση καί ἀνάπτυξή της, ὅπου τόσο μεγάλο ρόλο παίζει μιᾶ καλή μάνα, μέ τή στοργή, τήν ἀφοσίωση καί τήν ἀγάπη της. - Πόσο ὁμως ἄλλαξαν οἱ καιροί!.. Σήμερα πολλά κορίτσια μοιζοῦν, πώς θά εἶναι εὐτυχισμένα στήν παντρεία τους, ἂν πάρουν ἀντρα, χωρίς γονεῖς καί ἀδέρφια ἡ ἐν πάση περιπτώσει νά ζοῦν χωριστά μέ τόν ἀντρα τους, μακριά ἀπό γονεῖς. Ἀσφαλῶς γιά πρόσκαιρες χαρές καί γιά προσωρινή εὐτυχία πρόκειται.

.....ΛΥΡΑ-ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Ο.- Ἄλλὰ ὁ κάθε κανόνας ἔχει καί τήν ἐξαίρεσή του. Ἡ Ποντιακή Μοῦσα τραγούδησε καί τά δεινοπαθήματα, πού ἔπαθαν κακότυχες νύφες, πού ἔπεσαν στά χέρια σκληρῶν πενθερικών καί κουνιάδων.

Στό ἐπόμενο ὁλοτίχο, ἡ θέση τῆς νύφης εἶναι τραγική. Ἡ ποιητική ὑπερβολή ἐμφανίζεται σ' ὅλο της τό μεγαλεῖο. Ὅλοι οἱ ἄλλοι βρίσκουν τήν εὐκαιρία.....

Ἡ πεθερά μ'ἐκράτνε με κι'ὁ πεθερός μ'ἐντοῦνεν,
κι'ἀνέντριτος καί ἡ κυρά μ'τά μαλλιά μ'ἐσύρνεν.

.....ΛΥΡΑ-ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Ἐδῶ κλείνει τό πρόγραμμά μας. Κοντά σας καί πάλι τήν ἐρχόμενη Πέμπτη, αὐτή τήν ὥρα.

..... Σ Η Μ Α

Μετεδόθη ἡ λαογραφική μας ἐκπομπή " Ποντιακοί ἀντίλαλοι ", πού γράφει ὁ συνεργάτης μας Στάθης Εὐσταθιάδης.

..... τό σῆμα σβήνει